

Dyrealfabetet

– en SMTTE-model over et forårsforløb med Glas-og Oksefrøerne 2023

Sammenhæng

Løvspring er en integreret natur- og idrætsinstitution, hvor Glas- og Oksefrøerne danner grundlaget for de yngste af de aldersopdelte børnegrupper i børnehaven. Glas-og Oksefrøerne er tilsammen 30 børn i alderen tre - fire år, samt 4 pædagoger og 2 medhjælpere. Glasfrøerne er en lille satellit gruppe af de børn, der i vinteren og foråret 2023 starter i børnehaven og vil koble sig på, og følger Oksefrøernes dags-og ugestruktur. Efterhånden som Glasfrøgruppen vokser sig større, vil de i højere grad følge deres egen dagsstruktur og pr. 1. april blive en selvstændig gruppe. Indtil da er Glas- og Oksefrøer én gruppe.

Glasfrøerne skal vænne sig til og lære en ny hverdag i børnehaven at kende og ikke mindst sammen med Oksefrøerne at skulle indgå i et nyt fællesskab. Det er vores ønske og opgave som pædagogisk personale hos Glas- og Oksefrøerne, at understøtte og sikre børnenes individuelle udvikling med et øget fokus på at skabe et trygt, rart og tillidsfuldt fundament for et stærkt fællesskab, som alle både Glas- og Oksefrøerne føler sig som en del af.

Forårstemaet "Dyrealfabetet" tager udgangspunkt i "Hit med lyden", der er udviklet af Viborg kommune. Vi vil gerne gøre forløbet simpelt og "nært" for aldersgruppen, og har derfor valgt at indkredse "bogstavkataloget" til primært at omhandle alle vokaler samt de forbogstaver, der er repræsenteret i børnenes navne.

Vi vil gennem arbejdet med "Dyrealfabetet" og læreplanstemaet "kommunikation og sprog" tage udgangspunkt i de fælles pædagogiske grundlag "pædagogisk læringsmiljø", "leg" og "udsatte børn". Dette som beskrevet i dagtilbudsloven ud fra et ønske og mål om;

"at tilrettelægge det pædagogiske læringsmiljø, så det inddrager hensynets til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger". §8 stk 3

"at legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling... Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn" §8 stk 2

"at der tages højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes". §8 stk 5

"Børn i udsatte positioner" har vi valgt at inddrage, fordi alle børn oplever en periode, hvor de er i en udsat position. Glas- og Oksefrøerne har en alder, hvor de som en naturlig og vigtig del af deres udvikling er i en løsrivelsesperiode, hvor de er ved at finde sig selv og deres plads i gruppen, og søger og finder grænser for med-og selvbestemmelse. Det kan være svært og for en periode gør børnene udsatte. Det er også en udsat position, når børn i en periode har svært at sige farvel, svært ved at indgå i leg, at sige til/fra eller er i gul og rød position i TOPI.

Forløbet starter med stor fællessamling for hele børnehaven fredag d. 3. februar og afsluttes med fernisering fredag d. 12.maj 2023, hvor forældre og søskende inviteres.

Mål

1. At børnene gennem temaets samlinger og aktiviteter får øje for hinanden og får en forståelse af, hvem Glas- og Oksefrøgruppen er og hvad hinanden hedder.
2. At børnene trives, indgår i og alle opnår tilhørsforhold i det sociale fællesskab og udvikler empati og relationer.
3. At børnene lærer deres eget (og venners) forbogstav, bogstavets håndtegn samt dyrets navn at kende. Vigtigt med håndtegnet, godt i har det med – det hjælpe særligt nogle børn i at huske bogstavet
4. At børnene arbejder med og lærer at rime, herunder opnår kendskab til bogstavdyrernes rim, remser og sange.
5. At børnene gennem temaets aktiviteter får en nysgerrighed, og større viden til Glas- og Oksefrøernes forbogstaver samt alle vokaler.
6. At børnene gennem temaets aktiviteter aktivt observerer og undersøger bogstaverne i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om bogstavernes lyd og udseende i forskellige sammenhænge.
7. At børnene gennem temaets kreative kunstneriske og skabende processer får pirret til deres følelser, sanser og læring. Det glæder jeg mig til at følge, har set at Sara allerede er godt i gang i Krattet med at børnene former deres forbogstav meget kunstnerisk - dejligt
8. At børnene oplever små sikre sejre gennem nye indtryk og gennem dialog får mulighed for at sætte ord på oplevelser, tanker, følelser og initiativer.

”Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden”

”Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber”

§7 bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Tiltag

Hjemmedage

- Vi vil hver uge til samling på hjemmedage få besøg af en ny vokal med bogstavdyrets navn, lyd, håndtegn, rim og sang.
- Vi vil lave nye bordkort med dyrebogstavet på, der vil ligge på børnenes pladser ved måltidet og bruge disse til dialog både på barnets og den voksne initiativ, om bogstavets udseende, forlyd, håndtegn og hvilke ord vi måske kender med samme forlyd.
- Vi vil aktivt bruge bogstavetæpperne med tilhørende dialogkort samt følge og understøtte børnenes eget initiativ, når de selv starter en leg med tæppet.
- Vi vil lave en zoologisk have, hvor alle de dyr (bogstaver) vi har hilst på, er repræsenteret og hvor børnene selv bestemmer, hvordan dyrets bur skal se ud.
- Vi vil lave bogstaverne og de tilhørende dyr som magneter, som børnene kan bruge på magnetavlen.
- Alle børn laver sit eget bogstavhus indeholdende eget navn skrevet på ordkort, forbogstavets dyr og en ting hjemmefra, der begynder med barnets forbogstav. Børnene er medbestemmende i bogstavhusets form og farve.
- Vi vil til samling inddrage ordkort med børnenes navne til at øge kendskabet for skriftsproglighed ifht hinandens navne og ligheder med ens eget navn og vores dyrevenners navne
- Vi vil inden frokost læse højt fra bogen ”Hvad siger sneugleungen Ulla”.
- Vi vil klatre efter bogstaver i hulen og hænge vores navn dér, hvor vi kan nå op til på klatrevæggen.
- Vi vil spille vendespil med bogstaverne og bogstavdyrerne.
- Vi vil inddrage forældrene ved, at bede dem medbringe en ting fra hjemmet til deres barns bogstavhus.

- Vi vil på hjemmedage have ordkortaktiviteter, hvor vi ud fra børnenes egne valg leger med aktuelle dyrebilleder, bogstaver og relevante ord fra temaet.
- Vi vil inddrage fastelavn og påsken i forløbet, så traditionerne for de danske højtider dyrkes ved at flettes ind i bogstavindlæringen bl.a ved at lære om bogstavet "F" og finde fastelavnsord, der begynder med "F" ligesom "Futte flodhest" og lave påskekyllinger med børnenes eget forbogstav skrevet på og tilhørende ordkort.

Skovdage

- Vi vil på skovdage gå i skoven og i Nordisk park. Vi fordeler os, så tre spisegrupper går direkte til Nordisk park, hvor der tændes bål og sættes forskellige bogstavaktiviteter i gang. To spisegrupper går på opdagelse i skoven og mødes senere med resten af gruppen til madpakker omkring bålet i Nordisk park.
- Vi vil lave bogstavjagt i skoven og finde ting, der starter med de bogstaver vi har lært.
- Vi vil lave bogstaver af skovens naturmaterialer.
- Vi vil på skovdage lede efter rimeord; Er der noget, der rimer på skov, træ, blade?
- Vi vil på skovdage kigge på og snakke om naturens mange naturfænomener og udtryk og bruge ordkort og dialog til formidling af vores observationer, viden og læring om bogstavlyde i det vi ser.

Haldage

- Vi vil lege stafetbingo med billeder af bogstaverne og deres dyr.
- Vi vil danse stopdans, når musikken stopper, skal børnene hoppe hen til deres dyr/ bogstav.
- Vi vil bevæge os, som bogstavdyrene
- Vi vil høre sangene og synge med om ugens dyr fra "hit med musikken" samt Hr. Skæg's bogstavsange.

Tegn

- At børnene udforsker og leger med bogstavernes lyde.
- At børnene benævner bogstavernes dyr, og kan huske deres navne, lyde og håndtegn.
- At børnene leger med rim og remser.
- At børnene genkender og synger med på sangene fra temaet.
- At børnene viser glæde og vitalitet i sociale sammenhænge ved lege og temaets aktiviteter.
- At børnene leger sammen og siger til og fra i sociale sammenhænge og får sat ord på deres følelser.
- At børnene er deltagende i aktiviteterne og udviser glæde, begejstring og interesse.
- At børnene udviser trivsel gennem glæde, begejstring og tagen aktivt del i de kreative kunstneriske processer og de både spontane samt rammesatte lege og aktiviteter.
- At børnene er nysgerrige, undersøgende, snakker om og spørger ind til bogstavernes lyde og rimeord.
- At børnene genkender bogstaverne, som hvor vi møder i vores hverdag og omverden.
- At børnene kan genkende eget og evt. se og skabe paralleller til de andre børns navne og forbogstaver.
- At børnene gennem leg, aktiviteter, dialog og til samling sætter ord på og deler deres viden om bogstavindlæringen.
- At børnene fortæller om forløbet og aktiviteterne hjemme. At det pædagogiske personale tager tydelig positiv ledelse, og er bevidste om, at guide og støtte børnene ud fra deres nærmeste udviklingszone ved at gå foran, bagved og ved siden af.

Evaluering

Før temaet "Dyrealfabetet" havde sin start, besluttede vi flg. omkring vores evaluering;

"Vi vil løbende indsamle data gennem observationer af børnenes deltagelse og udbytte af temaet og bruge disse observationer til dokumentation for børnenes deltagelse og udbytte af forløbet. Vi vil ligeledes målrettet bruge dialog med børnene i både små grupper samt i den fælles gruppe, til at dele og få forståelse for børnenes interesse og læring i forløbet. Vi vil gøre brug af billeder og praksisfortællinger og anvende disse på Family og i børnenes mapper samt slutteligt inddrage disse, som en del af vores evaluering. Vi vil evaluere SMTTE modellen undervejs både til gruppemøde og i hverdagen. Vi vil starte forløbet med en ordkortaktivitet, der gentages ved slutningen af forløbet, hvor vi vil se på børnenes udvikling af skriftsproget, lyde og leg med bogstavernes i eget navn".

"Børns sprog udvikles i dialoger med sproglige rollemøder ved at lytte, fortælle, stille spørgsmål til deres omgivelser og lege med sproget"

"Dyrealfabetet" blev afsluttet med en fælles fernisering for hele børnehaven. Glas- og Oksefrøerne havde udstillet alle deres flotte materialer i Engen. En udstilling vi tydeligt mærkede, at børnene havde ejerskab for og stor stolthed over, da de selv viste det hele frem for deres forældre. Børnene satte selv ord på, hvad de havde lavet og ikke mindst på dyrenes navne, lyde, bogstav og bevægelser og dyrenes rim og sange.

Vi har undervejs i temaet evalueret på vores månedlige gruppemøder, dels hvad vi som voksne i gruppen oplevede ifht egen rolle og ud fra de praksisfortællinger, snakke og dialoger vi har haft med børnene, som særligt er opstået i de små spisegrupper over maden, men også i fællesskabet til samling.

Fra start oplevede vi en meget stor opbakning fra forældrene, der har været utrolig gode til at sende deres tilkendegivelser til os enten gennem direkte dialog ved aflevering/ afhentning eller som kommentar på de opslag vi har lagt ind på family. De har taget del i og mødt deres børns nysgerrighed og bl.a. fortalt hvordan aftensmåltider og indkøb nærmest har været en "jagt på bogstaver" og hvordan børnene hjemme har delt deres viden om bogstavernes lyde, form og bevægelse.

Børnene har også fra start udvist en enorm interesse, nysgerrighed og aktiv deltagelse fra alle børn og allerede en måned inde i forløbet oplevede vi, at alle børn kunne deres eget for bogstav, lyd, bevægelse og navn og mange også deres kammeraters. Vi oplevede indenfor samme periode, at flere børn gerne ville udfordres eks i forhold til 2. bogstav i deres navn og efterhånden også en opmærksomhed på alle bogstaverne i deres navn. I skoven oplevede vi, at børnene fandt pinde, der lignede bogstaver de kendte, og de blev nysgerrige på, at lave bogstaver af det naturmateriale de fandt i skoven.

Samlingen har vi i hele periode holdt på samme måde, opdelt i to grupper men med samme start, indhold og afslutning og selvom det for os voksne måske har været lidt ensformigt, så har vi oplevet og løbende evalueret at børnene har fundet en tryghed og stor begejstring for formen. De har budt ind med spørgsmål, nysgerrighed og fortællinger om temaet, været begejstret for besøg af vokaldyrerne og ivrigt sagt rimene højt og bedt om gentagelse efter gentagelse. Begejstringen og udbyttet har været stort, men vi tænker alligevel, at vi godt kunne ha udvidet besøget af vokaldyrerne, så vi ikke kun arbejdede med det pågældende bogstav i en uge, dels for at gribe netop begejstringen for den ny læring, og få rimene mere ind under huden og brugt mere tid på netop rim. Når vi ser tilbage, er netop rim og remser en del, som vi ikke formåede at få implementeret, som vi gerne ville - og da vi ser, at rim vækker en særlig interesse, er det en del, som vi vil ha øje for at få inddraget i vores fremtidige dagligdags aktiviteter.

Udover målet om rim og remser, så oplevede vi allerede, da vi trådte ind i april måned, at de var opfyldt. Vi evaluerede og måtte omjustere i vores mål og da vi oplevede en stor initiativrigdom fra børnene, tog vi udgangspunkt i disse og fulgte børnenes spor og lod os inspirere af dette i den sidste tid. Bl.a. efterspurgte børnene en idrætsleg fra tidligere tema, som de var med til at omfortolke, så den passede ind i "Dyrealfabettemaet". I skoven har vi været på jagt efter de dyr vi kender fra dyrealfabetet og som findes i naturen, og jublen har været højlydt når Egon egeren har vist sig. Børnene har virkelig taget temaet til sig og som sagt fået et ejerskab og en stor læring, som vi vil holde fast i fremadrettet i de aktiviteter vi laver og også gerne i kommende tema.